

Møte tirsdag den 18. mars kl. 10

President: Eirin Falde

Dagsorden (nr. 60):

1. Innstilling fra Stortingets presidentskap om suppleringsvalg til Stortingets kontrollutvalg for etterrettings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget)
(Innst. S. nr. 154 (2002-2003))
2. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jan Koløy, Per Sandberg og Carl I. Hagen om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen
(Innst. S. nr. 149 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:23 (2002-2003))
3. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth, Ulf Erik Knudsen og Ursula Evje om litteraturpolitikk, konkurranseforhold og struktur i bokbransjen – herunder oppheving av bokbransjeavtalen
(Innst. S. nr. 142 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:47 (2002-2003))
4. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Morten Lund, Åslaug Haga, Rune J. Skjælaaen og Magnhild Meltveit Kleppa om å fjerne fordelsbeskatningen av arbeidsgivers betaling av månedskort til kollektivtrafikk for arbeidstaker
(Innst. S. nr. 151 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:49 (2002-2003))
5. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm om nye og enklere regler for avgiftsfri innførsel av reisegods slik at kvoten for kjøtt- og kjøttprodukter settes til 10 kilo uten å omfattes av ost og fôrvarer
(Innst. S. nr. 152 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:50 (2002-2003))
6. Referat

Presidenten: Representantene André Kvakkestad, Olav Gunnar Ballo, Eva M. Nielsen, Anita Apelthun Sæle, Leif Lund, Haakon Blankenborg og Ine Marie Erikssen, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra den oppnevnte stortingsdelegasjon til Romania og Ungarn foreligger søknad, undertegnet av delegasjonens leder, Stortingets president, Jørgen Kosmo. Søknaden gjelder permisjon i dagene 18. og 19. mars for Stortingets president, Jørgen Kosmo, og representantene Ursula Evje, Finn Martin Vallernes og Åse Wisløff Nilssen
 - fra Høyres stortingsgruppe om velferdspermisjon for representanten Afshan Rafiq i tiden fra og med 18. mars til og med 21. mars.
- Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget.
– Det anses vedtatt.

Første vararepresentanten for Hedmark fylke, Yngvar Aarebrot, er for tiden utenlands og av den grunn forhindret fra å møte i Stortinget i dagene 18. og 19. mars, under representanten Åse Wisløff Nilssens permisjon.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Akershus fylke: Harald Espelund
For Hedmark fylke: Steinar Reiten
For Oslo: Brit I. H. Andreassen
For Rogaland fylke: Inger Lise Aarrestad
For Vestfold fylke: Dag Terje Andersen
2. Dag Terje Andersen innvelges i Lagtinget for den tid han møter for Stortingets president, Jørgen Kosmo.

Presidenten: Harald Espelund, Steinar Reiten, Brit I.H. Andreassen, Inger Lise Aarrestad og Dag Terje Andersen er til stede og vil ta sete.

Ad endring av ukeprogrammet

Presidenten: Med hjemmel i forretningsordenens § 26 fjerde ledd vil presidenten foreslå at det oppsatte ukeprogram for inneværende uke endres slik at det berammede møte i Odelstinget fredag 21. mars utgår. – Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresidenter.

Oddvard Nilsen (H): Jeg foreslår Øyvind Halleraker og Anne Berit Andersen.

Presidenten: Øyvind Halleraker og Anne Berit Andersen er foreslått som settepresidenter. – Andre forslag foreligger ikke, og Øyvind Halleraker og Anne Berit Andersen anses enstemmig valgt som settepresidenter for inneværende ukes møter.

Representanten Heidi Sørensen vil framsette et privat forslag.

Heidi Sørensen (SV): På vegne av representantene Kristin Halvorsen, Lena Jensen og meg selv vil jeg legge fram forslag om etablering av et nasjonalt senter for genøkologi i Tromsø.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra Stortingets presidentskap om suppleringsvalg til Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) (Innst. S. nr. 154 (2002-2003))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 2236)

S a k n r . 2

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jan Koløy, Per Sandberg og Carl I. Hagen om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen (Innst. S. nr. 149 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:23 (2002-2003))

Ola T. Lånke (KrF) (ordfører for saken): Jeg tar ordet nærmest for å kvittere ut en sak på dagsordenen som komiteen ikke har tatt opp til realitetsbehandling.

Regjeringen har tatt det ansvar som tilligger den, og ved kgl. resolusjon vedtatt å overføre forhandlingsansvaret for lærere og skoleledere til kommuner og fylkeskommuner. På vegne av komiteen tar jeg denne beslutningen til etterretning. Jeg regner med at det kan bli noen innlegg med merknader til det som er foregått, men selve behandlingen har komiteen ikke funnet å ville gå inn på.

Ulf Erik Knudsen (FrP): Da jeg satt i utdanningskomiteen i forrige stortingsperiode og fremmet forslag om overføring av forhandlingsansvaret til kommunene, fikk jeg ikke akkurat noen stormende applaus i denne sal. Forslaget falt med meget klar margin, til tross for støtte bl.a. fra kommunene. Derfor var det med stor glede vi registrerte at Arbeiderpartiet endret sitt syn på saken. Dette var også bakteppet for at Fremskrittspartiet valgte å ta opp igjen Dokument nr. 8-forslaget, som i dag ligger til behandling. Vi ville teste ut om Arbeiderpartiets meningsskifte stod til troende.

Så skjedde noe som endret saken radikalt, nemlig vedtaket i Regjeringen – et modig og godt vedtak, som naturlig nok skapte reaksjoner. Jeg registrerer at Arbeiderpartiet og SV i innstillingen mener at det burde vært gjort på en annen måte. Det er jeg uenig i. Hvis vi hadde lagt dette ut til en lang utredningsprosess, er jeg redd det hadde rent ut i sanden. Det måtte skjæres igjennom.

Det hadde vært å håpe at den sittende regjering hadde vist den samme handlekraft i andre saker, f.eks. i kriminalpolitikken og asylpolitikken, hvor man viser seg nærmest handlingslammet.

Dette er et gledelig vedtak som går i riktig retning. Det må være klart at det har vært en klar brist i logikken at lærerne har forhandlet med staten, men fått sin lønn fra kommunene. Vi håper at utviklingen får gå i retning av enda mer desentralisering, hvor lærerne forhandler med den enkelte kommune og etter hvert med den enkelte

skole. Fremskrittspartiets mål er en individuell lønnsfastsettelse ut fra kvalifikasjoner, innsats og resultat.

Øyvind Halleraker hadde her overtatt presidentplassen.

Torny Pedersen (A): Som representanten fra Fremskrittspartiet sa, vedtok Arbeiderpartiet på sitt landsmøte å overføre forhandlingsansvaret for lønn til lærerne fra staten til kommunene og fylkeskommunene. Det skulle være en prosess i godt samarbeid med lærerorganisasjonene. Det tror jeg hadde vært mulig dersom Stortinget hadde fått behandlet dette på den vanlige måten som vi behandler ting på.

Vi hadde fått et Dokument nr. 8-forslag fra Fremskrittspartiet og var klar til å ta fatt på det. Men i mellomtiden kom Regjeringen og avgjorde denne saken nærmest over natta, uten noen form for dialog med organisasjonene og de involverte partene. Denne måten å jobbe på fra myndighetenes side er veldig uheldig. Det skaper misnøye og dårlig samarbeidsklima, noe som igjen skaper opprør og usikkerhet faktisk i hele samfunnet. Det er ikke alltid at ordtaket om at det er lettere å få tilgivelse enn å be om tillatelse er riktig. I dette tilfellet måtte faktisk selve statsministeren ut og forhandle med lærerorganisasjonene i ettertid. Det endte tross alt opp med 60 mill. kr til prosessen og noenlunde enighet.

Prosesen synes vi i Arbeiderpartiet er beklagelig, men dessverre ser vi det også igjen i forslaget om utflytting av tilsyn i St.meld. nr. 17. Det burde vært mulig å ha bedre dialog forut for saker som legges fram for Stortinget, spesielt i et så lite samfunn som det Norge er.

Magnar Lund Bergo (SV): Jeg tar til etterretning at spørsmålet dette private forslaget reiser, ble avgjort av Regjeringen allerede 31. januar i år, og at det har et flertall bak seg i Stortinget. Måten dette ble gjort på, uten å inkludere lærernes egne organisasjoner i prosessen, har med god grunn blitt sterkt kritisert. Men jeg skal la det ligge i denne omgang.

Når SV har gått imot overføring av forhandlingsansvaret for lærerne fra staten til kommunene, er det fordi vi mener at skolen står i en særstilling. Begrunnelsen for å ha statlig forhandlingsansvar for lærerne, og dermed kunne ha et enhetlig lønnsystem for lærerne, har vært å sikre en grunnopplæring av høy kvalitet over hele landet. Det er bred politisk enighet om betydningen av godt kvalifiserte lærere for å skape et godt opplæringstilbud og gode resultater i skolen. Det statlige forhandlingsansvaret har bl.a. gjort det mulig å inngå avtaler som har gitt lærerne et betydelig og nødvendig lønnsloft, og bidratt til å øke rekrutteringen til læreryrket.

For SV er det viktig at skoler på alle steder rundt omkring i landet får godt kvalifiserte lærere til å gjøre skolen både spennende og lærerik for elevene. Alle elever har rett til et godt og likeverdig opplæringstilbud, uavhengig av hvor de bor. Evnen til å trekke til seg motiverte og dyktige lærere ved å tilby gode lønns- og arbeidsbetingelser skal ikke avhenge av kommuneøkonomien.

Derfor mener SV at forhandlingsansvaret for lærerne fortsatt burde være statlig. Det er selvfølgelig avgjørende at kommunene får nok ressurser til å betale lærerlønningene og andre utgifter ved å drive skolene. Det har også SV vært en pådriver for ved gjentatte budsjettbehandlingene i Stortinget.

Eli Sollied Øveraas (Sp): Eg skal berre gi ein kort kommentar, fordi det ser ut som om dei fleste partia her kjem med ei tilkjenning av dei respektive programma.

I Senterpartiet har vi også programfesta at lønnsforhandlingane for lærarane skal overførast til kommunesektoren. Det vil styrkje det kommunale sjølvstyret, og det er logisk at lønnsforhandlingar foregår mellom tilsette og arbeidsgivar.

Men eg vil også gi uttrykk for bekymring over den etter mi meining lite smidige måten dette vart gjort på. Det burde ha vore mogleg å ha ein inkluderande og ikkje minst orienterande prosess med lærarorganisasjonane i denne saka. Langt på veg deler eg altså den uroa som kjem til uttrykk i merknaden frå Arbeidarpartiet og SV, men elles støttar Senterpartiet både Regjeringa og innstillinga.

Ola T. Lånke (KrF): Bare en kort merknad til representanten Pedersen, som kritiserer Regjeringa for måten den har taklet denne saken på. Det forundrer meg vel litt for det første at Arbeiderpartiet kritiserer Regjeringa for å ta et ansvar som tilligger den, og for det andre at det setter fram en kritikk sammen med Sosialistisk Venstreparti i merknadsform i innstillingen uten at nødvendigheten av en slik kritikk på noen måte dokumenteres eller begrunnes. Men det er åpenbart at noen vet mer enn andre om dette. Og hvis det skal framsettes noen kritikk mot dette, vil jeg minne om at vi har et eget organ for det på huset, og at det ikke tilligger familie-, kultur- og administrasjonskomiteen å foreta en slik gjennomgang og kritikk av det Regjeringa har gjort. Så på den bakgrunn vil jeg bare igjen si at vi anser ikke denne saken som satt under realitetsbehandling i Stortinget.

Eirin Faldet (A): Jeg vet ikke om representanten Ola T. Lånke fulgte helt med da representanten Pedersen hadde ordet. Konklusjonen er vi enig i. Det vi kritiserer, er at ikke Regjeringa synes det er nødvendig å snakke med partene som dette angår. Det er det dreier seg om.

Presidenten: Da synes det å være avklart. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 2236)

S a k n r . 3

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth, Ulf Erik Knudsen og Ursula Evje om litteratur-

politikk, konkurranseforhold og struktur i bokbransjen – herunder oppheving av bokbransjeavtalen (Innst. S. nr. 142 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:47 (2002-2003))

Eli Sollied Øveraas (Sp): Dokument nr. 8-forslaget frå Framstegspartiet som vi skal behandle i dag, er omfattande, men går i korte trekk ut på at bokbransjeavtalen vert oppheva, og at medieeigarlova vert endra til også å omfatte bokbransjen.

Framstegspartiet har alltid vore motstandar av bokbransjeavtalen, og Dokument nr. 8-forslaget gir ein grundig gjennomgang av deira syn. Eg reknar med at komiteens medlemmer frå Framstegspartiet vil leggje fram partiet sitt syn.

Dagens bokbransjeavtale vart inngått i 1998 og skal vare ut 2004. Fleirtalet i komiteen, alle utan medlemmene frå Framstegspartiet, har ikkje gått inn på realitetane i forslaget. Kulturministeren har varsla at denne problemstillinga skal takast opp samla i den varsla kulturmeldinga. Eg vil berre understreke komiteens fleirtalsmerknad, at omfanget av temaet gjer ein grundig analyse og ein grundig gjennomgang av heile sakskomplekset nødvendig. Senterpartiet har sett på bokbransjeavtalen som eit viktig verkemiddel, der lik tilgang til lik pris har vore eit berande prinsipp. Senterpartiet har tidlegare stått saman med Arbeidarpartiet, SV og Kristeleg Folkeparti og peika på kor viktig bransjeavtalen for bokomsetning er for å halde oppe eit stort og tett bokhandlarnett. Men også Senterpartiet ser behovet for ein grundig gjennomgang på dette området og ser fram til at Stortinget vil få høve til å debattere dette feltet på eit breitt grunnlag når den varsla kulturmeldinga ligg føre.

Karin S. Woldseth (FrP): Det er egentlig litt leit at flertallet i salen velger ikke å behandle saken nå, men venter til kulturmeldingen kommer. Grunnen til det er at kulturmeldingen vil være stor og omfatte alle aspekter av kulturlivet. Heldigvis er det et stort mangfold i kulturlivet vårt, og dette fortjener en skikkelig behandling. Men jeg tror at Stortinget egentlig ville vært tjent med å legge noen litteraturpolitiske føringer før vi får den store meldingen. Kulturmeldingen skal behandles til høsten, og alle vi som sitter i denne sal, vet at om høsten tar stort sett budsjettet tiden vår. Jeg er derfor bekymret for at noe så viktig som en stor kulturpolitisk debatt skal bli borte i budsjettbehandlinga.

Bokbransjeavtalen opphører 1. januar 2004, og før den tid bør en ny avtale være reforhandlet. Når nå flertallet ikke ønsker å ta denne debatten separat, er jeg redd for at dette kommer til å gå ut over realiteten i forslaget. Det er med bekymring vi ser at stadig færre mennesker skal bestemme hva det norske folk skal få lov til å lese. Det blir slik når noen få store forlag kjøper opp stadig flere bokhandlere. Det hjelper lite da at vi stadig får flere forfattere i Norge, når forlagene ikke ser seg tjent med engang å vurdere enkelte av disse, fordi de ikke selger nok. At vi i tillegg har forlag som prissetter sine egne bøker ut til forbruker, ser vi heller ikke på som noen god løsning.

Vi kan til slutt ende opp med at det blir noen få titler som koster lite, slik at lesningen til det norske folk faktisk blir styrt i riktig retning.

Konkurransen mellom forlagene kan derfor ha vesentlig betydning, også kulturpolitisk. Det er ikke nødvendigvis en konflikt mellom god litteraturpolitikk og konkurranse i bokmarkedet. Tvert imot ville en markedsmessig prissetting, slik det har vært gjort både i Sverige og i Finland, sannsynligvis føre til en sterkere vekst i antall nye titler. Dette vil komme forbrukeren til gode gjennom et bredere tilbud og lavere pris på de titler som utgjør de store volumene.

Det ringer alarmklokker hos meg. Jeg var på en bokmesse rett utenfor her. Der trodde jeg jeg skulle få oppleve mangfoldet innenfor litteraturpolitikken, men den bestod av én bokklubb, én forhandler og ett forlag. Hvorvidt bokklubben og bokhandleren i tillegg var eid av samme forlag, skal jeg ikke si noe om, men det er da ikke slik vi forbrukere ønsker å ha det. For å unngå at eierskap blir kartellvirksomhet hvor alt er fastsatt på forhånd, og hvor det ikke blir plass til både små og store forlag, bokhandlere og forfattere, ønsker Fremskrittspartiet å sette litteraturpolitikken på dagsordenen. Men dessverre ønsker ikke flertallet det nå.

Magnar Lund Bergo (SV): Bokbransjeavtalen krever å bli seriøst behandlet. Det fortjener boken, forfatteren, leserne og alle som arbeider med bøker. Det er ikke nok å skulle endre eller oppheve bokbransjeavtalen med et pennestrøk gjennom et privat lovforslag. Fremskrittspartiet vil med dette forslaget konkurranseutsette en bransje som har vidtrekkende kulturpolitiske mål. Fri konkurranse skal ifølge Fremskrittspartiet sikre interessene til både smale og brede publikumsgrupper. Det er bokbransjeavtalen som sikrer nettopp dette målet som Fremskrittspartiet ønsker å oppnå. Fri konkurranse på et marked har aldri klart å ivareta både brede og smale interesser, like vilkår og tilgjengelighet for alle – uten regulatoriske grep.

Formannen i Norske barne- og ungdomsforfattere peker på at erfaringene fra alle andre land viser at dersom prisregulering og et avtaleverk om konkurransevilkårene i bokbransjen faller, rammes også forfatternes avtaler. For forfatterne betyr dette dårligere arbeidsvilkår, og for leserne betyr et frafall av bransjereguleringen dårligere boktilbud med enda større vekt på profilering av bestselgere og færre bokhandlere. Såkalte fastprislover blir mer og mer alminnelig i EU. Det viser at det er stadig flere land i Europa som har skjønnet at bøker handler om mer og noe annet enn bare penger. SV stiller seg positivt til de signaler som kommer fra kulturministeren, om at kulturmeldingen som kommer til høsten, vil inneholde en grundig analyse av hele sakskomplekset og behandle bokbransjen i et kulturpolitisk perspektiv. Det er i en slik ramme bokbransjeavtalen bør ses.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 2236)

S a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Morten Lund, Åslaug Haga, Rune J. Skjælaaen og Magnhild Meltveit Kleppa om å fjerne fordelsbeskatningen av arbeidsgivers betaling av månedskort til kollektivtrafikk for arbeidstaker (Innst. S. nr. 151 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:49 (2002-2003))

Torbjørn Hansen (H) (ordfører for saken): I Dokument nr. 8:49 foreslås å fjerne fordelsbeskatningen av arbeidsgivers betaling av månedskort til kollektivtrafikk for arbeidstaker. Det betyr i praksis at lønn utbetalt i form av månedskort til kollektivtrafikk eller i form av kompensasjon for kjøp av slike månedskort blir fritatt for beskatning. Begrunnelsen for forslaget er at dette skal gi bedre luftkvalitet i de store byene, fordi forslagsstillerne mener at fradragsretten vil føre til økt bruk av kollektivtransport i stedet for transport med bil, som er mer forurensende.

Finansministeren har gitt en uttalelse hvor han etter en samlet vurdering ikke anbefaler forslaget. Finanskomiteen mener i utgangspunktet at alle former for avlønning skal skattlegges likt. Det betyr at arbeidsgivers betaling for naturalytelser, som et månedskort definitivt vil være, skal skattlegges som vanlig lønn. Forslaget bryter med dette utgangspunktet, og et slikt unntak krever etter flertallets oppfatning, en svært god begrunnelse.

For øvrig mener flertallet i komiteen at det er ganske usikkert om dette forslaget vil ha noen påviselig effekt for luftkvaliteten. I tillegg vil forslaget reise en del kontrollproblemstillinger i forhold til dokumentasjon av om fradraget er reelt, og det vil i tillegg komplisere lønnsrutinene i bedriftene knyttet til dette. Videre må det påpekes at denne subsidieringen av månedskort vil treffe ulikt i forhold til inntektsnivå hos arbeidstakerne, slik at de som har høyest inntekt, får en størst relativ subsidiering av sitt månedskort. Dette forslaget strider mot den generelle målsettingen om å forenkle skattesystemet og mot målsettingen om å begrense bruken av skattesystemet til en rekke andre formål enn å bringe inntekter til staten på en rettferdig, effektiv og praktisk måte. Flertallet konkluderer med at forslaget vedlegges protokollen, og jeg vil anbefale komiteens innstilling.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Morten Lund (Sp): Jeg ønsker å ta ordet til en replikk, og den handler om begrunnelsen fra flertallet for ikke å støtte dette. Det er for det første at man ikke tror at flere vil reise kollektivt hvis det blir innført en skattelette og man forandrer de reglene som gjelder nå, men det er også at man mener at det blir store kontrollproblemer. Det kan være at det siste er tilfellet, men det vil det vel også være med en del av de andre tilsvarende unntak som er gjort fra regelen om at all inntekt skal fordelsbeskattes. For et år siden gjorde vi vedtak om at behandlingsforsikringer som betales av arbeidsgiver, ikke skal fordelsbeskattes. For kortere tid siden vedtok Stortinget et tilsva-

rende unntak for gratis barnehageplass. Også i de sakene kreves det dokumentasjon fra den enkelte arbeidsgiver, og jeg kan ikke se at det skal være et større kontrollproblem i dette tilfellet enn i det jeg nevnte når det gjelder gratis behandlingsforsikringer. Jeg ønsker å få en nærmere begrunnelse for hvorfor det i denne saken skal være vanskeligere enn i den som jeg nå har nevnt.

Torbjørn Hansen (H): Som det ble sagt innledningsvis, er det en helhetsvurdering som er lagt til grunn her. I forhold til tiltak for å bedre miljøet i storbyene kan man nok gjøre det på flere måter. Jeg vil anta at det finnes mer effektive måter å forbedre kollektivtilbudet i storbyer på enn å gi skattefradrag på generell basis til betaling av månedskort. Det foreligger en lang rekke ulike fradragsordninger i skattesystemet som bryter med prinsipper for innkreving av skatt på en effektiv måte, men det betyr ikke at vi nødvendigvis skal vedta nye slike ordninger. Det er jo ingen tvil om at det også er ulike holdninger til en del av de vedtak som har vært gjort tidligere, bl.a. i forhold til dette barnehagevedtaket. Så i forhold til dette konkrete forslaget ligger det en helhetsvurdering bak flertallsinnstillingen til komiteen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Morten Lund (Sp): Først bare til det siste svaret. Det ligger andre vurderinger til grunn enn det som er skrevet i innstillingen, forstår jeg, og det får vi kanskje høre om ved en annen anledning.

Også siste vinter er det kommet meldinger om perioder med helsefarlig luft i norske byer. Det gjelder iallfall i Oslo, Trondheim og Bergen. Det er liten tvil om at privatbilismen gir et stort bidrag til luftforurensningen i byene. Jeg har lest at sykdommer med årsak i forurenset byluft i Norge forårsaker tap av flere menneskeliv enn trafikkulykkene.

Dersom internasjonale krav til luftkvalitet skal håndheves, vil bruk av privatbil måtte forbyes på enkelte dager. En situasjon med forbud mot bruk av privatbil i byene ville i dag bli meget vanskelig, fordi kollektive transportmidler ikke har kapasitet til å overta.

Samtidig leser vi at antall reisende f.eks. med Oslo Sporveier siste år var betydelig lavere enn tidligere. Årsakene antas å være ugunstig prisutvikling for slike reiser sammenlignet med bensinprisen, og at tilbudene til kollektivreisende er blitt dårligere.

Det nytter ikke bare å påpeke helsefaren ved byluften. Det nytter ikke bare å ønske seg at flere reiser kollektivt framfor å bile på jobben. Det trengs etter min mening både stimulanser og restriksjoner.

Senterpartiet har i mange år foreslått økte tilskudd fra staten til kollektivtrafikk, utover Regjeringens forslag. Imens har situasjonen for mange av transportselskapene blitt stadig verre. Dårligere økonomi fører til dårligere tilbud til de reisende. Økt biltrafikk gir saktere køer også for bussene. Resultatet blir en negativ spiral, som også gir seg utslag i økte kostnader på offentlige helsebudsjet-

ter: Færre reiser med buss og tog, flere bruker privatbil, det blir dårligere luft og mer støy.

Senterpartiet ønsker å forebygge negativ påvirkning på helse og miljø som gir problemer for den enkelte og store utgifter på offentlige budsjetter. Slik forebygging er lønnsom for samfunnet. Dessverre har Regjeringen vært uvillig til å bidra med å tallfeste de kostnadene vi her ønsker å redusere. Vi mener skattelette for å stimulere til å reise kollektivt vil ha dobbel effekt fordi folk verdsetter lavere skatt svært høyt, og fordi staten med et slikt tiltak gir et sterkt signal om hvilken utvikling man ønsker.

På den annen side er det dobbelt uheldig når skattelette gis på en måte som øker uehdlig atferd. Gratis parkering som skattefritt frynsegode er et slikt eksempel.

Senterpartiet mener det er rett å bruke skatte- og avgiftssystemet for å påvirke samfunnsutviklingen, fordi erfaringer viser at slike incentiver er svært effektive for å påvirke folks atferd. Særlig for å påvirke atferden i positiv retning i helse- og miljørelaterte spørsmål ønsker vi å bruke skattesystemet. Foreliggende forslag handler om begge disse forhold: Et bymiljø med mindre støy, støy og eksos – mindre risiko for ulykker og annen helsefare. Mindre forurensing – bedre helse.

Det er underlig at finansministeren i sin samlede vurdering av foreliggende forslag ikke nevner ett ord om positive samfunnsvirkninger. Å basere en slik kommentar på at det foreslåtte skattefritak ikke vil føre til at flere vil reise kollektivt framfor å kjøre egen bil, synes jeg er lite troverdig.

Flertallet i komiteen tror heller ikke at flere vil reise kollektivt om skattefritak blir innført, men man tror at mange bedrifter og deres ansatte vil fristes til å jukse med en slik ordning. Det siste forhold er oppsiktsvekkende, da samtlige partier i løpet av det siste året har stemt for en eller flere unntaksordninger med de samme kontrollproblemene. Det gjelder sakene om barnehageplass betalt av arbeidsgiver og behandlingsforsikring betalt av arbeidsgiver. Også i disse sakene må det kreves dokumentasjon fra den enkelte arbeidsgiver.

Også for de nylig vedtatte fritaksordningene, som jeg nå har nevnt, var effekten usikker. Allerede i dag kan det virke som om svært mange ansatte vil få fordel av de ordningene som ble innført, og at etterspørselen etter f.eks. behandlingsforsikringer vil øke mye. Det viser nok en gang at effekten av skatteincentiver er sterkere enn andre økonomiske stimulanser.

Jeg er skuffet over utfallet av denne saken, men jeg er ikke overrasket over at de ivrigste skattelettepartiene sier nei når skatteletteforslaget kommer fra Senterpartiet. Men jeg er overrasket over at man fra flertallets side ikke vil si mer om hvorfor man sier nei når man mener det er fornuftig at gratis parkering, gratis barnehageplasser og privat behandlingsforsikring skal være skattefrie frynsegoder.

Det framlagte forslaget er i samsvar med henvendelser finanskomiteen fikk i samband med budsjettbehandlingen før jul, fra Natur og Ungdom og fra Transportbrukernes Fellesorganisasjon. At flertallet i komiteen ikke ville ha høring for å la disse få legge fram sine argumen-

ter, er skuffende. Finansnæringsens Hovedorganisasjon, med Arne Skauge i spissen, fikk anledning til å komme for å støtte Fremskrittspartiets forslag om skattefritak for private behandlingsforsikringer som frynsegode for et år siden.

Finansministeren uttrykker i sitt brev at et skattefritak vil gi forskjellsbehandling f.eks. mellom de som bor mest sentralt, og andre. Senterpartiet mener en slik forskjellsbehandling er nødvendig fordi den dårlige og helsefarlige luften må bekjempes der den finnes. Dette dreier seg om lokale problemer, som er av stort omfang, og som rammer veldig mange. Jeg føler meg sikker på at staten vil tjene på å gi den skattelette som her er foreslått, fordi helsekostnadene vil bli sterkt redusert.

Jeg vil avslutte med å uttrykke et håp om at også andre kan komme til den samme konklusjon som Senterpartiet, f.eks. i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen om folkehelsepolitikken, som er full av gode beskrivelser av behovet for å forebygge helseskader, men som sier mindre om konkrete tiltak.

Til slutt en liten parentes. Etter at innstillingen var avgitt, har komiteen fått brev fra administrerende direktør Arne Skauge og fire andre direktører i arbeidslivets organisasjoner om Skauge-utvalgets innstilling. De advarer i brevet mot bitvis behandling av innstillingen i Stortinget, men samtidig skriver de at de ser positivt på en tidligere behandling av forslag som gir skattelette. Dette er et slikt forslag. Det gir skattelette, og det bryter ikke mer med prinsippene i Skauge-utvalgets innstilling enn det Arne Skauge sterkt anbefalte i komiteens høring 25. april 2002, som dreide seg om behandlingsforsikringer som skattefritt frynsegode.

Jeg vil da få fremme Senterpartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Morten Lund har tatt opp det forslaget han refererte til.

Øystein Djupedal (SV): Det er en stor utfordring for vårt samfunn hvordan vi skal klare å lage levende bymiljøer, hvordan vi skal klare å lage en luftkvalitet, eller lage miljø i det hele tatt, for ungene våre, og for andre dom bor i byene, slik at det er levelig. Det betyr at det å få flere folk til å bruke kollektivtransport er en hovedutfordring.

Grunnen til at vi har valgt ikke å støtte forslaget i dag, er simpelthen at vi oppfatter det slik at dette er en del av en litt større diskusjon. Vi har selv fra SVs side i sin tid fremmet forslag om momsfritak for investeringer i kollektivtrafikken. Dette fremmet vi i forbindelse med saken om redusert matmoms, som ble fremmet her for 1½–2 år siden – kanskje det er enda litt lenger siden. Det gjorde vi simpelthen for at vi skulle bedre kollektivselskapenes mulighet til å investere for å redusere prisen og øke avgangene.

Vi er enig med Senterpartiet i at det er en hovedutfordring hvordan vi skal sørge for å få flere til å reise kollektivt, og mindre privatbilisme, særlig i byene. Grunnen til at vi har valgt ikke å støtte dette forslaget denne gan-

gen, er simpelthen at vi tror at det å ta denne diskusjonen bitvis, slik vi oppfatter at det vil være med dette forslaget, vil være uklokt. Dette er en liten del av en større diskusjon. Det dreier seg om bevilgninger til kollektivtrafikken for å få prisen ned, for å få hyppigere avganger og for å gjøre det mer attraktivt for vanlige reisende å bruke kollektivtransport. Det dreier seg også om hvordan vi skal bedre de generelle rammevilkårene for turoperatører og kollektivtrafikkselskap i byene og andre steder. Det betyr at dette forslaget som sådant kan være ett av flere som vi synes det er klokt å diskutere.

Jeg er som sagt usikker på om det er klokt å ta dette bitvis på den måten som Senterpartiet har gjort. Det er grunnen til at vi i denne innstillingen har valgt ikke å støtte forslaget, men vi mener det kan være klokt å komme tilbake til dette og flere forslag i en større diskusjon om hvordan man skal gi skatteincentiv og skattestimuli for å få folk til å bruke kollektivtransport. Vi er ikke prinsipielt motstander av den måten å tenke på som Senterpartiet her gjør, men vi har valgt ikke å støtte dette forslaget simpelthen fordi det er en del av en litt større diskusjon.

Vi mener imidlertid at den utfordringen som Senterpartiet tar opp, er viktig, vi mener at denne diskusjonen er viktig, og vi synes det er trist å se at særlig den sittende regjering har brutt sine valgløfter en masse når det gjelder å støtte kollektivtrafikken. Det var en av de viktigste sakene, særlig for Kristelig Folkeparti, i siste valgkamp, og vi ser ikke noe resultat av dette. Det er nedslående, og det gjør bl.a., som Senterpartiet helt riktig påpeker, at luftkvaliteten i våre byer blir forringet år om annet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Hansen (H): Først vil jeg berømme Sosialistisk Venstreparti for merknaden om at det er hensynet til effektiviteten i skattesystemet som gjør at man ikke kan gå inn for dette forslaget.

Mitt spørsmål handler om et annet, tilsvarende, forslag, det såkalte barnehageforliket, hvor man har gått inn for en helt identisk mekanisme, som har de samme urettferdighetene i forhold til arbeidstaker ved at det er de som har høyest lønn, som får best utbytte, og at det er opp til arbeidsgiver å bestemme hvem som får nyte godt av en slik ordning. Man kan da stille spørsmål til SV om det er ulike prinsipper som gjelder i dette vedtaket i forhold til det vedtaket man har gjort om barnehageavtalen.

Øystein Djupedal (SV): Hva dette hadde med dagens innstilling å gjøre, er det litt vanskelig for meg å ha en absolutt formening om.

Vi har et pragmatisk syn på mange av disse forhold. Det samme har Høyre. Høyre har tatt til orde for at man skal få skattefritak for behandlingsforsikring, som er identisk med det prinsippet som legges til grunn i dette forslaget fra Senterpartiet, som i andre vedtak Stortinget har gjort. Det betyr at man hele tiden må tenke på hvordan man kan oppnå det man ønsker, om man skal bruke

skattesystemet, om man skal bruke tilskudd, eller om man skal bruke andre virkemidler – lover eller forskrifter, eller hva det måtte være.

Vi er ingen prinsipiell motstander av denne måten å tenke på, som jeg også sa i mitt innlegg. Det er helt avhengig av hvordan vi oppnår best effekt. I utgangspunktet mener vi at et skattesystem med færrest mulig unntak er mest fornuftig, men samtidig vil man jo se at dette ikke lar seg praktisere i virkelighetens verden. Det betyr f.eks. at mange av de forslag som Skauge-utvalget nå har kommet med om å rydde opp i en skattejungle, nok sannsynligvis heller ikke vil få Høyres støtte, simpelthen fordi de vil se at det er praktisk umulig å gjøre så omfattende endringer i skattesystemet. For jeg tror det også er slik at hr. Hansen og hans velgere har et og annet de skal si i denne saken, og det betyr at det ikke er så lett å være prinsipiell bestandig.

Det prinsipielle utgangspunktet er vi enig i. I tillegg har man en pragmatisk tilnærming til dette. Når det gjelder forslaget om barnehager, har vi gått inn for dette simpelthen fordi det er en del av en omfattende avtale, der vi mente at gevinsten var stor – en gevinst som landets flere hundre tusen barnehageforeldre vil få etter hvert. Det viktigste i denne avtalen er at det er et omforent flertall i Stortinget som står bak en pakke som går på barns oppvekstvilkår, barnehager, og der skatt er ett lite element.

Presidenten: Presidenten finner grunn til å minne om at replikkordskiftene skal rette seg mot dagens sak og dagens tema.

May Britt Vihovde (V): Grunnen til at eg bad om ordet, var at det blei reist tvil om Regjeringas vilje til å satse på kollektivtransport.

Først har eg lyst til å seia til Senterpartiet at dette forslaget burde ha vore fremja då ein diskuterte kollektivmeldinga, slik at ein fekk sett det i samanheng med kollektivsatsinga. For Venstre er det viktig å peika på at me ikkje kan løysa alt gjennom skattesystem, men me kan løysa mykje ved løyvingar over statsbudsjettet. I budsjettet for i år er det faktisk ei historisk kollektivsatsing. Det har aldri vore brukt så mykje offentlege midlar nettopp på det, og det har Venstre tenkt å følgja opp.

Så har eg lyst til å seia at Skauge-utvalets framlegg er ute på høyring, og eg håpar at me i den debatten kan rydda opp i ein del av det som vi no fører over på skattesetelen, men som kanskje burde vore ført over på andre løyvingar – det gjeld både forslaget om barnehageincentiv og kollektivincentiv.

Eg klarte ikkje å la vera å taka ordet då det blei peika på at denne regjeringa manglar vilje til å satsa på kollektivtransport – for det satsar ho faktisk på! Og vi håpar at vi kanskje får støtte frå Sosialistisk Venstreparti for å auka satsinga på kollektivtransport.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 2236)

S a k n r . 5

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm om nye og enklere regler for avgiftsfri innførsel av reisegods slik at kvoten for kjøtt og kjøttprodukter settes til 10 kilo uten å omfattes av ost og fôrvarer (Innst. S. nr. 152 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:50 (2002-2003))

Torbjørn Hansen (H) (ordfører for saken): Dokument nr. 8:50 foreslår å endre reglene for toll- og avgiftsfri innførsel av reisegods, den såkalte reisegodsforskriften, slik at kvoten for kjøtt og kjøttprodukter settes til 10 kg uten samtidig å omfatte ost og fôrvarer. Begrunnelsen er at forslagsstillerne mener at dagens regelverk innebærer en urimelig begrensning for grensehandlende nordmenn. Forslagsstillerne mener samtidig at de endringer som ble gjort i reisegodsforskriften med virkning fra 10. januar 2003, innebærer en klar liberalisering av regelverket. Finanskomiteen viser også til at Finansdepartementet gjorde en omfattende opprydding og forenkling av reisegodsforskriften.

Bakgrunnen for dette Dokument nr. 8-forslaget er det opprinnelige forslaget som departementet varslet i en pressemelding 8. juli. Høringsrunden på dette opprinnelige forslaget førte til innspill med bekymringer knyttet til kjøtt, ost og fôrvarer. Departementet gjorde så noen relativt små justeringer i forslaget med utgangspunkt i disse høringsinnspillene, og flertallet i finanskomiteen deler den vurdering som er gjort, at de hensyn som der ble tatt, er rimelige.

Det er åpenbart at Regjeringen har foretatt en omfattende forenkling av regelverket. Dette kommer grensehandlende nordmenn til gode. At det i en slik forenklingssprosess ble gjort mindre justeringer basert på høringsinnspill, er etter mitt syn et tegn på kvalitet i beslutningsprosessen. Justeringene har ikke i nevneverdig grad påvirket det faktum at dette er en klar liberalisering.

Flertallet i komiteen vedlegger forslaget i protokollen, og jeg anbefaler komiteens innstilling.

Svein Roald Hansen (A): Fra Arbeiderpartiets side er vi enig i at de hensyn som er tatt etter høringsrunden, er rimelige, men jeg ber om ordet for å påpeke at veien fram til den balanse man til slutt fant, ikke var like ryddig og rimelig – som vi også påpeker i innstillingen.

I pressemeldingen som ble sendt ut 8. juli i fjor, ble det varslet en enda mer omfattende forenkling. Så fikk vi noen runder på slutten av fjoråret hvor forenklingen ble betydelig mindre, før man endte på den konklusjon at også ost og fôrvarer skulle inngå sammen med kjøtt i 10-kiloskvoten.

Jeg hadde et spørretimespørsmål som det tok litt tid før finansministeren fikk anledning til å svare på, slik at man da hadde konkludert. I ordvekslingen i spørretimen den 12. februar i år påpekte jeg også at Finansdepartementet gjennom måten denne saken var blitt behandlet på, hadde skapt usikkerhet og – jeg vil tro – bidrog til å forsinke den, slik at det ved årsskiftet var usikkerhet om

hvilke regler som gjaldt. Da tok jeg bl.a. opp det faktum at man i pressemeldingen ikke hadde presisert at det skulle være en høring. Der ble det framstilt som et forslag. I forbindelse med budsjettbehandlingen, hvor saken var omtalt, var det klart at det var en høring. Men i sitt siste svar i spørretimen sa finansministeren:

«I pressemeldingen var det presisert at dette var en høring, og i opplysningene til Stortinget var det grundig understreket at dette var en høring.»

Det siste er riktig. Men i pressemeldingen er det ikke lett å finne spor av en presisering av at dette skulle ut på høring. Det står i pressemeldingen:

«Finansdepartementet ønsker en kraftig forenkling av regelverket for toll- og avgiftsfri innførsel av reisegods.»

Og videre:

«De nye reglene skal etter planen tre i kraft fra 1. januar 2003.»

Jeg tror man skal sitte ganske langt inne i de innerste korridorane i Finansdepartementet for å kunne lese ordene «ønsker» og «etter planen» som en presisering av at dette skal ut på høring.

Jeg tar opp dette fordi finansministeren kom i skade for å si noe i Stortinget som ikke var helt i tråd med det som står i pressemeldingen, og jeg håper at hans hukommelse kanskje er noe bedre i dag.

Gjermund Hagesæter (FrP): Dette forslaget går som kjent ut på ytterlegare å forenkla reglane for toll- og avgiftsfri innførsel ved at kvoten for kjøtt og kjøttprodukt blir sett til 10 kg utan å skulle omfattast av ost og fôrvarer. Forslaget inneber likevel inga endring av verdigrensene på 3 000 kr og 6 000 kr, som ein må halde seg innanfor.

Det er heilt klart, slik det er sagt av saksordføraren, at endringane av reisegodsforskrifta frå 10. januar 2003 openbert medførte ei forenkling i situasjonen før dette. Likevel er status i dag at Tollvesenet framleis må bruke ressursar på å kontrollere om ost, fôrvarer og kjøtt held seg innanfor vektgrensa på 10 kg.

Det skaper også ekstra problem når Finansdepartementet skil mellom fôr til forskjellige kjæledyr. Hund- og kattemat er etter dagens reglar ikkje omfatta av desse vektgrensereglane, mens fôr til andre kjæledyr, som f.eks. undulatar og hamsterar, er unnateke frå denne vektgrensa. Grunnen til ein slik forkjærleik for hundar og katter og at fôr til denne gruppa skal unnatakast, er noko uklår. Uansett er det sikkert at dette vil kunne skape meirarbeid for Tollvesenet. Derfor fremmar Framstegspartiet dette Dokument nr. 8-forslaget og går inn for at vektgrensa på 10 kg berre skal gjelde kjøtt og kjøttprodukt. Dette vil medføre ei forenkling både for dei reisande og for Tollvesenet. Tollvesenet kan med ei slik endring i større grad konsentrere seg om alvorlegare brot på tolloven, og ein treng ikkje leggje ned så mykje arbeid i å rote i handleposane til dei reisande for m.a. å kontrollere kva for type fôr den enkelte har med seg inn til Noreg.

Eg vil ta opp forslaget frå Framstegspartiet.

Presidenten: Representanten Hagesæter har tatt opp det forslaget han refererte til.

Heidi Grande Røys (SV): Mens Arbeidarpartiet ser ut til å vere mest oppteke av prosedyrane i denne saka, vil eg vise til den merknaden som SV og Senterpartiet hadde i samband med budsjettbehandlingen før jul. Vi brukte nettopp det poenget at ein ikkje visste resultatet av høyringsrunden då finanskomiteen fekk saka på bordet. Fleire av instansane gav nettopp uttrykk for dei omfattande konsekvensane som den foreslåtte endringa ville ha. Det ser heldigvis ut til at Regjeringa har teke konsekvensen av noko av det, men enno meiner vi det er grunn til å vere urolige over konsekvensane av dei endringane som no er foreslåtte.

Vi er spesielt opptekne av situasjonen knytt til matboren smitte og smittsame husdyrsjukdomar. Ei av dei viktigaste årsakene til at vi så langt har hatt ein svært god situasjon når det gjeld dette, er m.a. at det har vore ein avgrensa og regulert import av både fôrvarer, husdyr og husdyrprodukt. Og vi skal vere klar over at husdyrprodukt som vert selde i grenseområda i Sverige, har sitt opphav frå andre EU-land eller tredjeland, som har ein betydeleg dårlegare dyrehelsesituasjon enn det vi har.

Det er òg grunn til å minne om at utbrotet av munn- og klauvsjuekepidemien i England hadde si årsak i importert smitte gjennom matvarer. Vi skal ikkje gløyme det, sjølv om minnet til tider kan vere kort.

Det er òg grunn til å stille spørsmål ved denne oppmjukinga når EU no går den motsette vegen. EU-kommisjonen har nettopp ut frå omsynet til smitte nyleg foreslått å stramme inn sitt regelverk ved generelt å forby privat import av kjøtvarer og meierivarer inn til EU. Vi går altså den motsette vegen, sjølv om vi allereie før denne endringa hadde eit av dei mest liberale regelverka på dette området.

Så til slutt: Både Bondelaget og Kjøttindustriens Fellesforening var blant dei som peika på konsekvensen dette kunne ha for sysselsetjinga innanfor desse næringane. Kjøttindustrien varsla opp mot 1 300 tapte arbeidsplassar. Sjølv om den foreslåtte endringa ikkje er gjennomført fullt ut, og sjølv om kjøttindustrien og Bondelaget sine tal er «worst case», er det absolutt grunn å merke seg desse tala. Eg er litt betenkt over at verken Regjeringa, Arbeidarpartiet eller Framstegspartiet har klart å sjå denne saka i lys av den sysselsetjingssituasjonen vi har, og det spesielt i ei tid med nærare 100 000 arbeidsledige.

Morten Lund (Sp): Endring av reisegodsforskriften – det var det det handlet om i budsjettet før jul. Dette hadde store konsekvenser, som det ble påpekt under behandlingen, men det er først etter behandlingen at konsekvensene har blitt ordentlig dokumentert i høyringsrunden.

Vi fikk vite før jul, som har blitt bekreftet, at flere tusen arbeidsplasser i norsk kjøttproduksjon, i norsk industri, i transport og ikke minst i handel nå blir rammet. Kanskje er det 5 000 arbeidsplasser til sammen dette dreier seg om.

Forslaget om å øke kvotene ble begrunnet med at så mange brøt de reglene vi hadde, selv om de var mye romsligere enn EUs regler for privat kjøttimport. Jeg har lyst til å nevne at 5 000 ledige årsverk koster samfunnet 1 milliard kr i året bare i ledighetstrygd. I tillegg taper samfunnet større beløp i skatter og moms, og verdiskapingen blir som følge av disse 5 000 tapte årsverkene sterkt redusert. Regjeringspartiene og Arbeiderpartiet synes ikke det er verdt å legge vekt på slike tap for staten – kanskje er det 2–3 milliarder kr vi snakker om. Mange av de budsjettproblemene som vi nå har hatt, kunne vært unngått eller redusert.

Regjeringens endring etter budsjettbehandlingen er egentlig av ingen betydning for kjøtt. Det vil nok bli importert omtrent like mye kjøtt også med disse endringene. Jeg noterer meg at Fremskrittspartiet synes samfunnets tap burde vært enda større.

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg vil bare for ordens skyld si at når representanter omtaler EUs regler, så dreier det seg om import fra tredjeland, og det er som kjent en del EU-land allerede – 15, og kanskje etter hvert 25 – så muligheten for grenseoverskridende reisegods er ganske betydelig for EU-medlemmene.

Til representanten Svein Roald Hansen vil jeg bare si at jeg er enig i at pressemeldingen burde vært klarere på det punktet. Jeg tar gjerne innover meg den kritikken, den burde vært klarere. Men jeg registrerer samtidig at man er fornøyd med den informasjon som er gitt i Stortinget om saken, og at en utsettelse i ti dager av iverksettelsen som etter planen skulle skjedd 1. januar, er til å leve med, fordi man bl.a. har vektlagt at man burde ta hensyn til en del av de innvendinger som kom.

Representanten Grande Røys er på en dag som denne urolig over endringen. La meg si det slik: Jeg tror det fins mer å uroe seg over i dag og i ukene som kommer, enn akkurat grensehandelen med fôrvarer. Jeg kan forsikre at de endringer som har skjedd når det gjelder fôrvarer, har skjedd i samråd med Landbruksdepartementet og underliggende faglige myndigheter, slik at det ikke burde foreligge noe grunnlag for uro på dette punktet iallfall. Men jeg registrerer at grensevern nå er blitt SVs virkemiddel i kampen mot arbeidsledighet. Historisk sett har all erfaring fortalt oss at grensevern fører til det stikk motsatte – sterkt økende ledighet. Så jeg håper det ikke kommer flere av den type forslag.

Kjøttindustrien har som vanlig uttrykt bekymring. Jeg har ikke registrert at den bekymringen har vært gjentatt etter at forslaget har vært iverksatt, og jeg tror det er en sterkt overdrevet bekymring.

Bare en refleksjon til slutt: Ingen har så langt i debatten nevnt et eneste ord om hensynet til forbrukerne. Det har faktisk også vært et viktig formål med endringen at det er en forbrukervennlig endring vi her gjør. Men det er altså første gang det nevnes i debatten.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Heidi Grande Røys (SV): No var det vel ikkje akkurat importen av fôr som gjorde at denne representanten var bekymra, verken med tanke på arbeidsplassar eller tryggleik. Det var vel meir kjøttindustrien si bekymring. Og eg trur både finansministeren og representanten som står på talarstolen no, òg har ei heilt anna bekymring for det som skjer ute i verda i dag, enn det som skjer her. Men det er altså ikkje meir enn vel eit år sidan vi hadde ganske omfattande bekymringar i denne nasjonen knytte til dyresjukdommar og matboren smitte. Og dersom ikkje det er eit forhold som optek forbrukarane, så forstår ikkje eg. Vi ser nettopp at ute i Europa er det ei heilt anna haldning blant forbrukarane til kontroll av mat og smittsame sjukdomar som kjem gjennom maten. Vi ynskjer eit strengt importvern og kontroll av den maten som skal seljast til våre forbrukarar, og dersom finansministeren ikkje er samd med meg i at det er å vere oppteken av forbrukarinteresser, trur eg han bør tenkje seg om ein gong til.

Statsråd Per-Kristian Foss: Det er viktig å tenke hele tiden – ikke bare én gang til. Og da tror jeg man kommer til at det er vel ikke noen avgjørende forskjell mellom 3 og 10 kg, for faren for smittespredning måtte jo ligge i at Sverige eventuelt ikke var underlagt de bestemmelser for kontroll av næringsmidler som gjelder i Norge – men det er jo faktisk Sverige.

Morten Lund (Sp): Jeg forstod finansministeren slik at vi egentlig ikke burde ha en debatt om de saker som Stortinget har satt på dagsordenen i dag, fordi det skjer ting i verden. Vi må dog ha det, og jeg synes nok at denne saken er verdt den vesle debatten som har vært – når Fremskrittspartiet har fremmet dette forslaget og vi har det til behandling.

Det som fikk meg til å ta replikk, var det som ble sagt fra finansministeren, at all erfaring tilsier at grensevern fører til økt ledighet. Er det slik å oppfatte at finansministeren mener at det grensevernet vi har for å beskytte norsk matproduksjon, den sysselsettingen som det medfører, og den betydningen som norsk landbruk har for Norge som samfunn, rett og slett er ensidig uheldig? Jeg vil gjerne ha et svar på det.

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg har ikke holdt noe innlegg mot debatten. Jeg har vel snarere tvert imot utløst den. Men mitt poeng var kanskje at det finnes andre ting å bekymre seg over for tiden enn akkurat forhold i kjøttindustrien eller eventuell spredning av sykdommer. Det bekjempes jo meget aktivt på andre områder. Mitt poeng med grensevernets historiske betydning knytter seg til følgende resonnement: All erfaring med moderne økonomi fra dette og forrige århundre tilsier at frihandel er det som fører til den mest effektive kampen mot arbeidsledighet.

Presidenten: Presidenten vil for sin del anføre at han ikke har noe imot at Stortingets representanter eller Re-

gjeringsrepresentanter uttrykker bekymring for den alvorlige situasjonen vi står oppe i i dag.

Flere har ikke bedt om ordet til replikk, og flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

(Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi går da til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidentskapet hadde innstillet:

Som nytt medlem av Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste for tidsrommet inntil 30. juni 2006 velges Mary Kvidal.

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:23 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene Jan Koløy, Per Sandberg og Carl I. Hagen om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet tatt opp følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge sak om opphevelse av fritak fra konkurranse-loven for bokbransjeavtalen, samt vurdering av endringer i medieeierloven for også å omfatte bokbransjen.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:47 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth, Ulf Erik Knudsen og Ursula Evje om litteraturpolitikk, konkurranseforhold og struktur i bokbransjen – herunder oppheving av bokbransjeavtalen – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 79 mot 17 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.14.08)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har Morten Lund satt fram et forslag på vegne av Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fjerne fordelsbeskatningen ved arbeidsgivers betaling av månedskort til kollektivtrafikk for sine arbeidstakere.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:49 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene Morten Lund, Åslaug Haga, Rune J. Skjælaaen og Magnhild Meltveit Kleppa om å fjerne fordelsbeskatningen av arbeidsgivers betaling av månedskort til kollektivtrafikk for arbeidstaker – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Senterpartiet bifaltes innstillingen med 89 mot 7 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.15.10)

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten har Gjermund Hagesæter satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen endre reglene for toll- og avgiftsfri innførsel av reisegods slik at kvoten for kjøtt og kjøttprodukter settes til 10 kilo uten å omfattes av ost og fôrvarer. Øvrige aktuelle vareslag reguleres kun av verdibegrensningen.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:50 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm om nye og enklere regler for avgiftsfri innførsel av reisegods, slik at kvoten for kjøtt og kjøttprodukter settes til 10 kilo uten å omfattes av ost og fôrvarer – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 79 mot 17 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.16.13)

S a k n r . 6

Referat

1. (176) Forslag fra stortingsrepresentantene Hallgeir H. Langeland og Kirsti Saxi om bidrag til å opprette og medvirke til medfinansiering av et kompetanse- og kultursenter for villaksen i Tana-vassdraget i løpet av denne stortingsperioden (Dokument nr. 8:84 (2002-2003))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (177) Forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Øystein Djupedal og Karin Andersen om strakstiltak mot arbeidsledighet (Dokument nr. 8:78 (2002-2003))
3. (178) Forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Øyvind Vaksdal, Øyvind Korsberg og Gjermund Hagesæter om endringer i petroleumsskattesystemet (Dokument nr. 8:79 (2002-2003))
Enst.: Nr. 2 og 3 sendes finanskomiteen.
4. (179) Forslag fra stortingsrepresentantene Marit Nybakk, Rita Tveiten, Gunnar Halvorsen, Kjell Engbretsen og Svein Roald Hansen om forvaltningen av Oscarsborg Festning og andre festningsverk som er besluttet tatt ut av militær bruk (Dokument nr. 8:80 (2002-2003))
Enst.: Sendes forsvarskomiteen.
5. (180) Forslag fra stortingsrepresentantene Rolf Reikvam, Øystein Djupedal og Lena Jensen om å innføre teknologi som obligatorisk emne i grunnskolen (Dokument nr. 8:81 (2002-2003))
Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
6. (181) Forslag fra stortingsrepresentantene Hill-Marta Solberg og Sigbjørn Oppebøen Hansen om å innføre en garanti slik at langtidsledig ungdom i alderen 20-24 år sikres tilbud om jobb, utdanning eller arbeidsmarkedstiltak (Dokument nr. 8:82 (2002-2003))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
7. (182) Stortingets ombudsmann for forvaltningens skriv datert 21. februar 2003 med forslag til endringer i lov og instruks for ombudsmannen
Enst.: Sendes kontroll- og konstitusjonskomiteen.
8. (183) Forslag fra stortingsrepresentantene Audun Bjørlo Lysbakken og Bjørn Jacobsen om å trekke Norges anmodninger og krav til utviklingsland om å liberalisere handelen med tjenester (Dokument nr. 8:83 (2002-2003))
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.
9. (184) Nordland fylkeskommune sender skriv datert 26. februar 2003 med uttalelse fra fylkestinget om Brixen-deklarasjonen om kulturelt mangfold og GATS
Enst.: Vedlegges protokollen.

Møtet hevet kl. 11.20.
